

Тетяна Князева

д.е.н., доцент, завідувач кафедри маркетингу

Національний авіаційний університет

tetiana.kniazieva@npp.nau.edu.ua

ЕКОЛОГІЗАЦІЯ РИНКУ ПРАЦІ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

ЭКОЛОГИЗАЦИИ РЫНКА ТРУДА: ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ

ECOLOGIZATION OF THE LABOR MARKET: FOREIGN EXPERIENCE

У сучасному світі зв'язок економіки та екології стає все більш тісним. Вирішення глобальних екологічних проблем неможливе без втручання держави, формування таких напрямків соціально-економічної політики, які в свою чергу будуть сприяти поліпшенню екологічної обстановки в країні. В рамках функціонування ринку праці новою тенденцією світової економіки стала політика сприяння зайнятості населення на основі принципів «зеленої» економіки. Відмітною ознакою такої політики зайнятості є формування екологічно орієнтованого ринку праці шляхом створення «зелених» робочих місць, які знижують негативний вплив на навколишнє середовище.

Метою роботи є вивчення еволюції і визначення поняття «зелене» робоче місце; аналіз зарубіжного досвіду екологізації ринку праці.

«Зелена» економіка, як нова парадигма економічного розвитку, дозволить зберегти природні ресурси і навколишнє середовище для майбутніх поколінь і одночасно забезпечить сталий соціально-економічний розвиток країни. Виявлено, що більшість країн світу активно і успішно реалізують програми розвитку «зеленої» економіки з метою забезпечення високих темпів зростання ВВП, підвищення рівня і якості життя населення, збільшення ефективності використання природних ресурсів.

Одним з основних напрямків «зеленої» економіки в світі є розвиток екологічно орієнтованого ринку праці шляхом створення і модернізації «зелених» робочих місць (табл. 1).

Табл. 1 – Результати екологізації ринку праці в світі

Країна (регіон)	Приклади створення «зелених» робочих місць
Австралія	створення 6,6 млн. робочих місць до 2050 р. в галузях «зеленої» економіки (енергетика, промисловість, транспорт, будівництво)
Бразилія	щорічне збільшення зайнятості в «зеленій» економіці на 1,13% в період до 2030 р.
Китай	6,8 млн. робочих місць в сферах вітрової та сонячної енергетики, гідроенергетики 2030 р.
Індонезія	1,2 млн. робочих місць в сферах «зеленої» енергетики, «зеленого» транспорту, лісового господарства 2030 р.
Норвегія	0,5-1,5% щорічне зростання зайнятості в сферах «зеленої» економіки в період до 2025 р.
Країни Південної Африки	близько 0,5 млн. робочих місць в сфері «зеленої» енергетики до 2025 р.
США	створення близько 2 млн. робочих місць в «зеленій» енергетиці, близько 2 млн. робочих місць в сфері відновлення довкілля до 2030 р.

Джерело: систематизовано автором за [2]

В результаті аналізу трактувань поняття, сформульованих програмою Організації Об'єднаних Націй з навколишнього середовища, Міжнародною організацією праці, а також іншими зарубіжними організаціями (США, Англія, Німеччина, Австралія, Японія, Китай), виявлено особливості використання поняття «зелене» робоче місце в міжнародній практиці. Вони полягають в різноманітності національних підходів до визначення поняття «зелене» робоче місце і його критеріїв, наявності більш вузьких понять (наприклад, в Англії використовуються поняття «світле «зелене» робоче місце» і «темне «зелене» робоче місце»).

Можна сказати, що відсутня єдина концепція поняття «зелене» робоче місце за кордоном. Інтерпретація поняття з плином часу ускладнилася, і в даний час «зелене» робоче місце характеризується з економічної, соціальної, екологічної, технологічної сторін (табл. 2).

Табл. 2 – Критерії «зеленого» робочого місця

<i>Критерії</i>	<i>Їх зміст</i>
Економічний	Гідна заробітна плата, високий рівень продуктивності праці, низька матеріалоемність
Соціальний	Дотримання трудових прав працівників, наявність соціальних гарантій
Технічний	Використання сучасного високотехнологічного обладнання, наявність безпечних умов праці, здійснення інвестицій в основний капітал
Екологічний	Зниження негативного впливу на навколишнє середовище

Джерело: складено автором за [2]

Таким чином, систематизуючи вищевикладене, можна сказати, що «зелене» робоче місце – високотехнологічне робоче місце з безпечними умовами праці та гідною заробітною платою, що сприяє збереженню і відновленню навколишнього природного середовища.

Література

1. Pirozhenko, E. Labour market: the effects of environmental change. Proceedings of the International Scientific Conference for Doctoral Students and Young Researchers. EDAMBA 2013. University of Economics in Bratislava, Publishing House EKONOM, Bratislava, The Slovak Republic, 2014. P. 384-389.
2. Sustainable Development, Decent Work and Green Jobs. International Labor Office. International Conference Labor, 102-nd Session, Report V, Geneva, 2020, pp. 33-35.